Werkplan 2011

Toegewijd om ervoor te zorgen dat Europa's voedsel veilig is

efsa
European Food Safety Authority

Werkplan 2011

Het jaar 2011 zal voor de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) opnieuw een druk en productief jaar worden. De EFSA zal de risicobeheerders van Europa blijven ondersteunen met de hoogwaardige wetenschappelijke adviezen die tot op de dag van vandaag kenmerkend zijn voor het werk van de Autoriteit.

De planning van de EFSA voorziet voor 2011 in 900 wetenschappelijke producten en ondersteunende publicaties. Hiervan heeft tweederde betrekking op aanvragen waarbij de EFSA gereguleerde producten beoordeelt op terreinen als additieven in diervoeder, enzymen, bestrijdingsmiddelen en gezondheidsclaims.

Aangezien de werkdruk toeneemt en het personeel en het budget op hetzelfde niveau blijven, kijkt de EFSA kritisch naar haar efficiëntie. In dat kader zal de EFSA in 2011 haar organisatiestructuur en werkprocessen evalueren om: de strategische planning en de budgettering te optimaliseren, een volledig geïntegreerd prestatiebeheersysteem in te stellen en een hogere kwaliteit en een efficiëntere service te bieden aan aanvragers.

Meer werk, grotere efficiëntie, meer samenwerking

De EFSA draagt bij aan een effectiever bundelen van Europese middelen op het gebied van risicobeoordeling door lidstaten beter te betrekken bij de activiteiten van de EFSA. Dit is van essentieel belang voor de Autoriteit om met de toenemende werkdruk om te gaan. De EFSA heeft bijvoorbeeld gepland om activiteiten voor een bedrag van 8,3 miljoen EUR uit te besteden aan specifieke lidstaatorganisaties om de EFSA te helpen bij het verzamelen van gegevens of ander voorbereidend werk. De Autoriteit zal de lidstaten ook beter op de hoogte houden van haar plannen op de middellange termijn, zodat zij hiermee hun voordeel kunnen doen bij het voorbereiden van hun eigen risicobeoordelingsactiviteiten.

De EFSA zal haar relatie met de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad verder versterken.

Een actieve dialoog met alle belanghebbenden, inclusief aanvragers, is en blijft een essentieel onderdeel van het werk van de EFSA. Technische bijeenkomsten en het platform voor overleg met belanghebbenden van de EFSA dragen ertoe bij dat alle partijen eenzelfde beeld hebben bij de eisen die worden gesteld aan risicobeoordeling en dat standpunten en informatie regelmatig worden uitgewisseld.

Wereldwijd gaat de Autoriteit, conform haar internationale strategie uit 2009 en in samenwerking met de Europese Commissie, ook verder met het slaan van bruggen tussen internationale partners. Hierdoor is de Autoriteit beter in staat om adviezen te geven, omdat zij breder toegang heeft tot gegevens en gemeenschappelijke benaderingen voor risicobeoordelingen.

Op organisatieniveau zal de EFSA in 2011 voor de tweede keer extern worden getoetst (de eerste keer was in 2005). Bij de toetsing zal de effectiviteit van het Strategisch Plan voor 2009-2013 van de EFSA worden gemeten en worden bekeken of de geplande acties op koers liggen. De Autoriteit zal ook de voor de organisatie van de EFSA nieuw ontwikkelde effectindicatoren gebruiken om te bepalen in welke mate haar werk effect heeft op het wetgevingsproces van Europa. Daarnaast zal de EFSA beginnen met het doorvoeren van een thematische benadering in haar communicatieactiviteiten, zoals is geschetst in de Communicatiestrategie voor 2010-2013.

En tegen het einde van het jaar zal de EFSA verhuizen naar haar nieuwe onderkomen in Parma.

Komende hoogtepunten voor 2011

- Evaluatie van Europese vleesinspectiesystemen bij varkens
- Ontwikkeling van indicatoren voor dierenwelzijn
- Aanbevelingen voor voedingswaarden (DRV's) voor macronutriënten
- Een nieuw voedselclassificatiesysteem voor meer verfijnde beoordelingen van blootstelling
- Herbeoordeling van additieven in diervoeder, smaakstoffen en bestrijdingsmiddelen
- Evaluaties van enzymen, nieuwe smaakstoffen, recycleprocessen voor plastic materialen die met voedingsmiddelen in aanraking komen, GMO's, nieuwe actieve stoffen in bestrijdingsmiddelen
- Richtlijnen voor de risicobeoordeling van genetisch gemodificeerde dieren en de collegiale toetsing van actieve stoffen in bestrijdingsmiddelen
- Nieuwe organisatiestructuur voor de EFSA met inbegrip van een helpdesk voor aanvragers
- De EFSA ontwikkelt haar wetenschappelijke strategie en nieuw onafhankelijkheidsbeleid
- Opening van het nieuwe gebouw van de EFSA in Parma
- Tweede externe toetsing van de EFSA
- De nieuw benoemde panelleden van ANS en CEF beginnen met hun werkzaamheden
- Oproep voor leden voor het Wetenschappelijk Comité en de Wetenschappelijke Panels van de EFSA

De EFSA in het kort

- **1 500** externe wetenschappelijke deskundigen die een bijdrage leveren aan het werk van de EFSA in 2011
- Meer dan **2 400** wetenschappelijke adviezen aangenomen
- Meer dan **420** stafmedewerkers
- Adviesforumnetwerk: **27** lidstaten plus IJsland en Noorwegen en **1** waarnemend land
- Netwerk van meer dan **400** wetenschappelijke instellingen
- **77,3 miljoen EUR** budget voor 2011

Solide wetenschappelijk advies via onafhankelijke risicobeoordelingen

In overeenstemming met het Strategisch Plan van de EFSA voor 2009-2013 zal de Autoriteit een geïntegreerde aanpak blijven hanteren bij het bieden van uitgebreid advies aan de risicobeheerders van Europa.

Een praktisch voorbeeld hiervan is dat in 2011 de EFSA het moderniseren van Europese vleesinspecties wetenschappelijk zal ondersteunen door het introduceren van een risicobenadering voor de vleesproductieketen. De EFSA zal in het bijzonder risico's voor de volksgezondheid identificeren, aanbevelingen doen voor verbeteringen van bestaande praktijken en daarin ook het effect op de gezondheid en het welzijn van dieren betrekken. Verschillende panels en afdelingen van de EFSA zullen hieraan werken in samenwerking met het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC).

De Autoriteit zal verdere indicatoren voor dierenwelzijn ontwikkelen, waarbij in 2011 de aandacht vooral uitgaat naar melkkoeien. In aansluiting op haar belangrijke adviezen uit 2010 zal de Autoriteit verder kijken naar de invloed van transport op dierenwelzijn, met name bij vissen.

Evenals in voorgaande jaren zal de EFSA de EU-strategie voor gezondheid van dieren ondersteunen door het geven van advies aan risicobeheerders over dierziekten als blauwtong en vesiculaire varkensziekte. Daarnaast zal de Autoriteit een kwantitatieve beoordeling doen van de risico's van door voedsel veroorzaakte zoönosen als *Campylobacter* en *Salmonella* bij kippen en advies uitbrengen over door voedsel veroorzaakte virussen, antimicrobiële resistentie en overdraagbare spongiforme encephalopathie (TSE's).

Uitgebreid wetenschappelijk advies

EU-wetgeving over residulimieten voor farmacologisch werkzame stoffen in voeding van dierlijke oorsprong kan mogelijk leiden tot meer werk voor de EFSA. De Autoriteit zal ook blijven kijken naar andere mogelijke contaminanten, zoals mycotoxinen, persistente organische verontreinigende stoffen, natuurlijke plantaardige toxicanten en procescontaminanten.

De EFSA zal de ontwikkeling van EU-brede en nationale voedingsrichtlijnen blijven ondersteunen met haar werk op het gebied van voedingswaarden, met name voor macronutriënten en daarna voor micronutriënten.

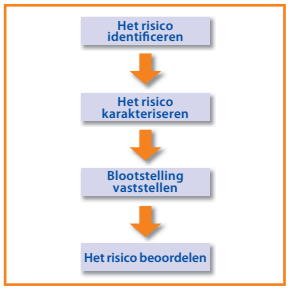

De beoordeling van bestrijdingsmiddelen bij gewassen door de Autoriteit zal eveneens een vervolg krijgen. Deze zal zich met name richten op bestrijdingsmiddelenrisico's bij geïmporteerde gewassen.

Waar nodig zal de EFSA zich ook zelf taken blijven stellen en op eigen initiatief wetenschappelijk werk verrichten.

Horizontaal advies

De EFSA zal haar panels advies en richtlijnen geven op het gebied van: nanotechnologie, 90-dagenproeven met diervoeder, statistische benaderingen, alternatieve methoden voor risicobeoordeling, terminologiegebruik bij het beschrijven van risico's en onzekerheden en de beoordeling van milieurisico's.

De Autoriteit zal ook haar kwaliteitsborgingssysteem en interne procedures verder versterken en is er tegelijkertijd klaar voor om snel te reageren op spoedeisende adviesaanvragen. Daarnaast neemt de EFSA regelmatig recente wetenschappelijke publicaties door om op de hoogte te blijven van de nieuwste inzichten op het gebied van bijvoorbeeld bisphenol A en aspartaam. Dit draagt ook bij aan de dialoog over deze kwesties met risicobeoordelaars wereldwijd.

Evaluatie van gereguleerde producten

In steeds meer EU-wetgeving is bepaald dat producten eerst door de EFSA moeten worden geëvalueerd voordat deze kunnen worden goedgekeurd voor gebruik binnen de EU. 40 % van de middelen van de EFSA wordt nu aan deze evaluaties besteed en dat is tweemaal zoveel als in 2008. In 2011 zal naar verwachting ongeveer tweederde van de wetenschappelijke producten van de Autoriteit betrekking hebben op aanvragen.

Aanpassen aan een toenemende werkdruk

Maar de EFSA doet meer dan alleen het beoordelen van stoffen en producten die onder diverse wetten vallen. Veiligheidsevaluaties worden ook steeds complexer, aangezien de Autoriteit daarin ook kwesties moet betrekken als milieueffecten, veiligheid en gezondheid op het werk, het bewaken van producten na het op de markt brengen en de voordelen of doeltreffendheid van de producten in kwestie. Dit vergt een bredere expertise en een meer multidisciplinaire benadering. Neem bijvoorbeeld toepassingen voor genetisch gemodificeerde micro-organismen die enzymen produceren. Hier zullen de deskundigen van de EFSA op het gebied van GMO's, additieven in diervoeder en enzymen moeten samenwerken.

Om goed op deze uitdagingen te kunnen inspelen, zet de Autoriteit zich in voor een hoog niveau van consumentenbescherming en ook voor het verbeteren van de efficiëntie en het versterken van de dialoog met en de ondersteuning van aanvragers. De herstructurering binnen de EFSA, een verbeterde prioriteitstelling, betere prognose, uitwisseling van beste praktijken en het grotere effect van de bredere Europese kennisbank door het uitbesteden van bijvoorbeeld voorbereidende werkzaamheden dragen hieraan bij.

Efficiënte evaluaties van hoge kwaliteit

Veel producten, veel terreinen

De EFSA zal verder gaan met haar werk op het vlak van het evalueren en herbeoordelen van een aantal producten en processen. Hieronder vallen:

- gezondheidsclaims waarbij de claim betrekking heeft op een 'algemene functie' (met uitzondering van botanische preparaten) die in 2011 zullen worden afgerond;
- actieve stoffen in bestrijdingsmiddelen met in 2011 de nadruk op nieuwe actieve stoffen;
- zo'n 2 700 additieven in diervoeder, waarbij in 2011 de nadruk ligt op vitaminen, antioxidanten en silage-additieven;
- tot 1 200 enzymen;
- 300 voedseladditieven;
- recycleprocessen voor plastic materialen die met levensmiddelen in aanraking komen;
- tests op TSE;
- verwerken dierlijke bijproducten;
- ontsmettingsbehandelingen van levensmiddelen van dierlijke oorsprong;
- nieuwe smaakstoffen en herbeoordelen van bestaande smaakstoffen;
- nieuwe toepassingen van genetisch gemodificeerde planten, het verlengen van toegelaten producten, het gebruik van GMO's in additieven voor diervoeder en enzymen in levensmiddelen.

De Autoriteit evalueert niet alleen genetisch gemodificeerde micro-organismen en planten, maar geeft ook richtlijnen voor de risicobeoordeling van genetisch gemodificeerde dieren. Er zal ook een richtsnoer worden ontwikkeld voor collegiale toetsing en het bepalen van maximale residulimieten van actieve stoffen in bestrijdingsmiddelen.

Aanvragen in het kader van de gewijzigde Verordening betreffende nieuwe voedingsmiddelen en nieuwe voedselingrediënten worden pas vanaf 2013 verwacht. Evengoed bereidt de EFSA zich voor en vergaart zij via netwerken informatie over de achtergrond van het veilig gebruik van levensmiddelen vanuit niet-EU-landen. De EFSA zal een beroep doen op deze informatie, aangezien zij dan moet evalueren en beoordelen of deze levensmiddelen mogelijk onveilig zijn, zoals de nieuwe regelgeving voor nieuwe voedingsmiddelen en nieuwe voedselingrediënten voorschrijft.

Verzamelen van gegevens, wetenschappelijke samenwerking en netwerken

De activiteiten van de EFSA op het gebied van verzamelen van gegevens, wetenschappelijke samenwerking en netwerken vormen de grondslag voor de risicobeoordelingen en evaluaties van gereguleerde stoffen.

De samenwerking met de lidstaten zal worden voortgezet via het uitbesteden van voorbereidend wetenschappelijk werk, het Focal Point netwerk van de EFSA, specifieke deskundigennetwerken en speciale workshops en bijeenkomsten. Hiertoe en met name in het kader van het werk van de Autoriteit op het vlak van evaluatie van gereguleerde producten en claims zal de EFSA verder gaan met het ontwikkelen van een richtsnoer voor risicobeoordeling en de dialoog met belanghebbenden verder uitbouwen. De EFSA zal haar bereik in de wetenschappelijke wereld verder vergroten, met name door het EFSA Journal breder te indexeren in bibliografische databases en via de wetenschappelijke bijeenkomsten van de Autoriteit.

Beter voorbereid op opkomende risico's

In 2011 zal de Autoriteit haar werk op het gebied van opkomende risico's verder uitbouwen in aansluiting op de strategie van de EFSA, zoals geschetst in het Verslag over Opkomende Risico's uit 2010. Methoden voor het verzamelen van gegevens en het filteren van signalen zullen verder worden ontwikkeld.

Nog betere gegevens

De EFSA zal de laatste hand leggen aan een nieuw voedselclassificatiesysteem, waarin gedetailleerde informatie wordt gekoppeld over de samenstelling en de consumptie van voedingsmiddelen. Hierdoor kan de inname van nutriënten Europa-breed worden berekend ter ondersteuning van beleidsvorming op het gebied van volksgezondheid. Met het nieuwe systeem wordt het ook gemakkelijker om gegevens te combineren van verschillende bronnen voor het berekenen van menselijke blootstelling aan heilzame of gevaarlijke stoffen in voedsel. Een functionaliteit die toegang biedt tot laboratoriumgegevens brengt de benodigde gedetailleerde informatie verder in kaart. De EFSA zal onderzoeken of een dergelijke functionaliteit in bestaande systemen kan worden ingebouwd. Daarnaast gaat de EFSA verder met het harmoniseren van de methoden voor het verzamelen van gegevens over voedselconsumptie in heel Europa. Op basis van deze methoden wordt de uitgebreide database van de EFSA over voedselconsumptie voorzien van actuele gegevens en dit vergroot de beoordelingsnauwkeurigheid van blootstellingen. De EFSA zal ook haar databases voor de karakterisering van chemische risico's consolideren en harmoniseren, zodat de gegevens beter gebruikt worden en kunnen worden uitgewisseld met andere instellingen.

Nauwere samenwerking in heel Europa

Verslaggeving van EU-brede data

In 2011 zal de EFSA beginnen met het periodiek verzamelen van gegevens uit de lidstaten en het op basis daarvan rapporteren van het aantreffen van verschillende contaminanten. De EFSA zal verder gaan met het harmoniseren van nationale meldingen van uitbraken van door voedsel veroorzaakte ziekten, antimicrobiële resistentie en door vectoren overgebrachte ziekten. Nieuwe online IT-instrumenten zullen dit ondersteunen.

EU-brede vergelijkende studies over de prevalentie van zoönoseverwekkers in voedsel en bij dierenpopulaties zullen ook worden voortgezet.

Daarnaast blijft de EFSA werken aan het bepalen van maximale residulimieten in bestrijdingsmiddelen. Hieronder valt ook de jaarlijkse voortgangsrapportage over de beheersactiviteiten van bestrijdingsmiddelen in de hele EU, die is gebaseerd op de gegevens die de lidstaten hebben ingediend.

Communicatie en dialoog

De Communicatiestrategie van de EFSA voor 2010-2013 zal de komende jaren als leidraad dienen voor haar communicatieactiviteiten.

In 2011 zal de EFSA zich verder bezighouden met een doeltreffende communicatie aan en dialoog met partners en belanghebbenden in de instellingen en lidstaten van de EU en in een internationaal verband. De Autoriteit bouwt voort op de belangrijkste bevindingen van de Eurobarometer-enquête 2010, waarin de beleving van consumenten van voedselgerelateerde risico's in kaart is gebracht. De Eurobarometer is een waardevolle bron van informatie die de EFSA helpt om haar communicatie in de toekomst verder vorm te geven. De overkoepelende communicatiebenadering zal meer thematisch van opzet zijn en het effect van het werk van de EFSA meer toelichten en illustreren. In 2011 zal de EFSA deze benadering voor het eerst toepassen op het gebied van zoönosen, waarbij geïllustreerd wordt hoe door de samenwerking op dit vlak met lidstaten en andere spelers dit belangrijke risico voor de volksgezondheid wordt beperkt. Daarnaast zal de Autoriteit naar aanleiding van de feedback van belanghebbenden proactief communicatie gebruiken om het onafhankelijke karakter van de adviezen van de EFSA op het gebied van risicobeoordeling te benadrukken.

Eenvoudig en effectief

Begrepen worden

Eenvoud wordt het nieuwe adagium. In samenwerking met de lidstaten zal de EFSA de relevantie en de toegankelijkheid van haar communicatie vergroten voor de belangrijkste doelgroepen. Hiervoor zal de EFSA het volledige scala aan instrumenten inzetten dat zij tot haar beschikking heeft, inclusief multimedia om communicatie te geven over de belangrijkste themagebieden. Met name het gebruik van online communicatiekanalen zal worden versterkt. Deze instrumenten dragen ertoe bij dat betekenisvolle en doeltreffende berichten op maat worden toegespitst en de relevante doelgroepen bereiken.

Een samenhangende aanpak

Door een hechtere samenwerking met relevante autoriteiten op nationaal, Europees en internationaal niveau, wordt samenhang in de communicatie bevorderd. De Autoriteit zal zich er ook voor inzetten om haar bereik buiten Europa te verbreden via nauwe werkrelaties met het adviesforum, de Werkgroep communicatie van het adviesforum (AFWGC) en de Focal Points van de EFSA. Zo zal de Autoriteit samen met de AFWGC richtlijnen voor risicocommunicatie afronden die zullen bijdragen aan de samenhang in risicocommunicatie in de hele EU. De EFSA zal de dialoog met Europese instellingen en Europese instanties versterken, zich actief bezighouden met belanghebbenden en de interactiviteit met het publiek vergroten.

Voortbouwend op de leerpunten uit eerder onderzoek zal de EFSA een oproep doen voor kwantitatief onderzoek onder haar belangrijkste doelgroepen in alle 27 lidstaten. Hiermee kan de Autoriteit het effect van haar communicatiewerkzaamheden beter beoordelen.

De EFSA zal ook haar beleid voor het vooraf informeren van internationale partners versterken en zo een platform bieden voor het uitwisselen van beste praktijken.

Middelen

TM-AG-10-001-NL-C

Toewijzing budget voor 2011

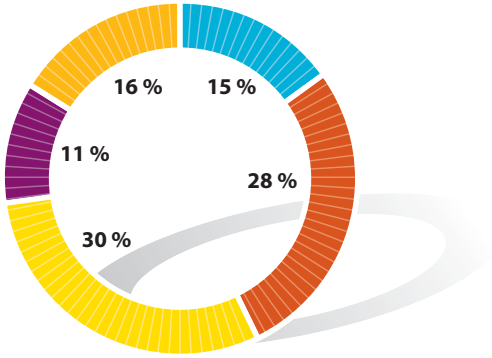

Toewijzing medewerkers voor 2011

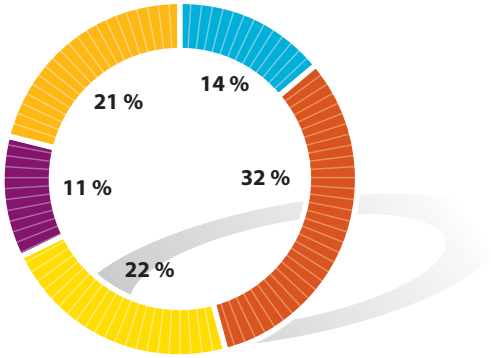

- A1 Wetenschappelijke adviezen & oordelen
- A2 Evaluatie van producten
- A3 Verzamelen van gegevens & wetenschappelijke samenwerking
- A4 Communicatie & dialoog
- G5 Bestuur & beheer

Fotocredits van beeld op cover en op bladzijden binnenin: iStock, Van Parys en Monducci voor EFSA

efsa
European Food Safety Authority

Largo N. Palli 5/A
43121 Parma
ITALIË

Tel. + 39 0521036111
Fax + 39 0521036110
www.efsa.europa.eu

Publicatiebureau

ISBN 978-92-9199-342-0

doi:10.2805/77634